

Nr 99.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillbyggnad till landsstatshuset i Kalmar m. m., given Stockholms slott den 23 februari 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

Fritiof Domö.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 februari 1945.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFOSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, BERGQIST, DOMÖ, EWERLÖF, RUBBESTAD, OHLIN, ERLANDER, DANIELSON, ANDRÉN.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Domö.

Sedan länsstyrelsen i Kalmar län i skrivelse den 3 april 1943 framhållit, att länsstyrelsen samt vissa länsstyrelsen närstående statsinstitutioner i Kalmar vore i stort behov av ökade lokalutrymmen, uppdrog Kungl. Maj:t den 30 april 1943 åt byggnadsstyrelsen att låta verkställa utredning rörande lämpligaste sättet för lösande av sagda lokalfrågor.

Till närmare belysning av det ökade lokalbehovet anförde länsstyrelsen bland annat följande.

De lokaler, som länsstyrelsen för närvarande disponerar, tillkommo efter en under åren 1922 och 1923 företagen om- och tillbyggnad. Trots en sedan dess fortgående stegring av länsstyrelsens arbetsbörda och därav betingad personalökning har ingen annan utökning av de för länsstyrelsens eget behov avsedda lokalerna ifrågakommit än att landsfogden i samband med en åren 1936—37 företagen inredning av vinden över landsstatsbyggnaden erhållit tjänstelokal om två rum i de genom detta byggnadsarbete åstadkomna utrymmena. Från dessa rum har dock landsfogden för något mera än ett år sedan avflyttat för att lämna ökat utrymme för landskansliets personal. Ehuru landskontoret med hänsyn till det i synnerligt hög grad stegrade arbetet särskilt på taxeringsväsendets område måst utöka den för detta arbete avdelade personalen, har det härav betingade ökade lokalbehovet icke i vidare mån kunnat tillgodoses än att ett såsom arkiv tidigare utnyttjat rum inretts till arbetsrum och att för samma ändamål ett på nedre botten i landsstatsbyggnaden befintligt lunchrum måst disponeras. Trots detta är trängseln i expeditiionslokalerna stor, och under omkring halva året måste i landskontorets korridor arbetsplats beredas för den personal, som sysslar med länsstyrelsens personregister över länets befolkning. Sistberörda arbetsplats saknar dagsbelysning, varför den liksom vissa andra för expeditiionsarbete utnyttjade rum icke kan anses tillfredsställande ur hälsosynpunkt. Därtill kommer, att länsstyrelsen saknar något som helst reservutrymme, varför korridor och expeditiionsrum i stor utsträckning måste användas såsom upplagsplats för material av olika slag, vilket ger intryck av bristande ordning.

Trots de lokalsvårigheter, med vilka länsstyrelsen, såsom av det antydda torde framgå, sedan åtskilliga år haft att dragas, har länsstyrelsen avstått från att påkalla åtgärder för att erhålla ökade lokalutrymmen, enär länsstyrelsen i det längst hoppats, att lantmäterikontorets sedan lång tid aktuella lokalfråga skulle bliva löst, i vilket fall sagda institutions nuvarande lokaler skulle kunna iordningställas för länsstyrelsens räkning. Då nu under alla förhållanden vägväsendets förstatligande påkallar lösning av frågan om lokaler för den nya vägförvaltningen, har länsstyrelsen ansett det angeläget, att hela det frågekomplex, som spörsmålet om lokaler för såväl länsstyrelsen med landsfogden som också för länsarkitekten, vägförvaltningen och lantmäterikontoret innebär, upptages till dryftande i ett sammanhang och därvid om möjligt bringas till en lösning, som icke blott tager sikte på det nu aktuella behovet utan även medger erforderlig utvidgning för tid, som med någon säkerhet kan överblickas.

I skrivelser den 10 augusti och den 23 november 1944 samt den 25 januari 1945 har *byggnadsstyrelsen* efter fullgörandet av utredningsuppdraget hemställt om anvisande av anslag dels till uppförande av en tillbyggnad till landsstatshuset i Kalmar, dels ock till förvärf av viss för byggnadsföretaget erforderlig tomtmark.

Beträffande markförvärvet för den ifrågasatta nybyggnaden föreslog byggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 10 augusti 1944, att en utvidgning av den nuvarande residenstomten inom kvarteret Landshövdingen skulle ske genom inköp av tomterna nr 4, 5 och 6. Nämnda tomter kunde, enligt genom länsstyrelsen införskaffade anbud, förvärfas för en köpeskilling av sammanlagt (95 000 + 100 000 + 90 000) 285 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen ifrågasatte i skrivelsen den 10 augusti 1944 förvärf även av tomten nr 7 i samma kvarter men ansåg sig för det dåvarande icke

böra framlägga förslag härom. Styrelsen upplyste att, enligt vad länsstyrelsen meddelat, ägarna till tomten nr 7 förvärvat densamma i början av år 1943 för ett pris av 105 000 kronor men nu betingade sig en köpeskilling av 130 000 kronor. Detta pris hade syntes länsstyrelsen alltför högt, varför länsstyrelsen ansett förvärvet av tomten nr 7 böra anstå till dess lägre pris kunde erhållas.

I sin skrivelse den 23 november 1944 har byggnadsstyrelsen meddelat, att länsstyrelsen överlämnat ett till 125 000 kronor nedsatt anbud från ägarna till tomten nr 7. Då enligt byggnadsstyrelsens mening ett inköp av tomten nr 7 i samband med övriga fastighetsförvärv inom kvarteret Landshövdingen vore lämpligt och lägre pris icke syntes kunna erhållas, förordade byggnadsstyrelsen, att anbudet måtte godtagas.

Byggnadsstyrelsens slutliga förslag i fråga om markförvärv för länsstyrelsens i Kalmar räkning omfattar sålunda tomterna nr 4, 5, 6 och 7 i kvarteret Landshövdingen i Kalmar för en kostnad av (95 000 + 100 000 + 90 000 + 125 000) 410 000 kronor. Avgivna anbud äro för säljarna bindande till den 1 juli 1945.

De till inköp föreslagna tomternas arealer samt nuvarande avkastning i hyror framgår av följande sammanställning.

Tomt nr	Areal kvm	Tomtkostnad kr.	Kvadratmeterpris kr.	Hyresavkastning kr.
4	354	95 000	268	6 000
5	355	100 000	281	6 490
6	363	90 000	248	4 812
7	381	125 000	328	10 000
Summa	1 453	410 000	282	27 302

Beträffande tillbyggnadens omfattning och disposition har byggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 10 augusti 1944 framlagt två alternativ, ett större och ett mindre. Båda alternativen hava enligt byggnadsstyrelsens uppdrag utarbetats av länsarkitekten i länet.

Enligt det mindre alternativet, som kostnadsberäknats till 765 000 kronor, skulle endast tomterna nr 5 och 6 i detta sammanhang bebyggas. Det större alternativet avser bebyggande även av tomten nr 4 och har kostnadsberäknats till 900 000 kronor.

Båda alternativen förutsätta, att det nu i landsstatshuset inrymda lantmäterikontoret skulle erhålla lokaler i det posthus i Kalmar, vartill medel anvisats av 1944 års riksdag.

Enligt båda alternativen skulle lokaler i landsstatshuset kunna erhållas, förutom för länsstyrelsens eget behov, för länsarkitektkontoret, landsfogden, vägförvaltningen, fartygsinspektionens lokalmyndighet, lotskontoret i östra lotsdistriktet samt egnaheimsnämnden i länet.

I sin skrivelse den 10 augusti 1944 förklarade byggnadsstyrelsen sig finna det mindre alternativet vara tillfyllest för tillgodoseende av utrymmesbe-

hoven, sådana dessa bedömdes vid tidpunkten för skrivelsens avlåtande. Styrelsen förordade sålunda utförande av detta alternativ och hemställde om byggnadsanslag med 765 000 kronor.

Sedan sistnämnda skrivelse avläts, hava såväl länsstyrelsen som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anmält tidigare icke förutsedda, ytterligare lokalbehov av avsevärd omfattning.

I anledning härav har byggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 25 januari 1945 i stället förordat ett omedelbart utförande av det större alternativet. Vid bifall härtill skulle det, meddelar byggnadsstyrelsen, vara möjligt att — om även visst reservutrymme, som beräknats enligt det mindre alternativet, toges i anspråk — tillgodose åtminstone de angelägnaste av de ny-anmälda lokalbehoven.

Förslaget om lantmäterikontorets förläggning utanför landsstatshuset står i överensstämmelse med av byggnadsstyrelsen lämnade direktiv för utredningsarbetet, i vilka framhållits, hurusom byggnadsstyrelsens erfarenhet från ett flertal residensstäder givit vid handen, att det vore mindre välbetänkt att anordna lantmäterikontor i samband med länsstyrelsen, då den senares utvidgningsmöjligheter därigenom skulle kunna förringas. Enligt vad byggnadsstyrelsen i sin skrivelse den 10 augusti 1944 meddelat, delar länsstyrelsen byggnadsstyrelsens uppfattning att lantmäterikontoret vore den institution, som med minsta olägenhet ur arbetssynpunkt kunde förläggas på annat håll.

Byggnadsstyrelsen hemställer i skrivelsen den 25 januari 1945, att för tillbyggnad av landsstatshuset i Kalmar och förvärv av mark för ändamålet måtte för budgetåret 1945/46 anvisas anslag å respektive 900 000 kronor och 410 000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Landsstatshuset i Kalmar är, enligt vad jag vid besök på platsen haft tillfälle att förvissa mig om, för närvarande helt otillräckligt för sitt ändamål, trots att vissa avdelningar av länsstyrelsen samt vissa länsstyrelsen närstående institutioner provisoriskt inrymts i förhyrda affärs- och andra lokaler på skilda håll i staden. De lokaler, som sålunda stå till buds för nämnda avdelningar och institutioner, äro för knappa och delvis av otillfredsställande beskaffenhet. En del av de utrymmen inom landsstatshuset, som måst tagas i anspråk såsom arbetslokaler, äro icke lämpade eller ens ur hygienisk synpunkt för någon längre tid godtagbara för detta ändamål. De arbetsrum inom ämbetshuset, som i och för sig äro lämpliga, måste för närvarande i många fall utnyttjas på ett hårdare sätt än som ur arbetssynpunkt är tillfredsställande.

Ett trängande behov föreligger sålunda av utökade och mera ändamålsenliga tjänstelokaler såväl för länsstyrelsen som för ifrågavarande, länsstyrelsen närstående institutioner. Jag vill därför tillstyrka, att medel anvisas för uppförande snarast möjligt av en tillbyggnad till landsstatshuset.

Då ett ytterligare ökat utrymmesbehov för länsstyrelsen med hänsyn till aktuella organisationsfrågor torde vara att motse inom en relativt nära framtid och då det synes önskvärt, att samarbetande statsorgan i möjlig utsträckning lokalt sammanföras, synas goda skäl tala för att tillbyggnaden uppföres

enligt det större av de båda föreliggande alternativförslagen. Detta innebär, att tomterna nr 4, 5 och 6 i kvarteret Landshövdingen skulle tagas i anspråk för ändamålet. De försäljningsanbud, som avgivits av ägarna till dessa tre fastigheter synas mig vara av beskaffenhet att kunna godtagas.

Mot det av byggnadsstyrelsen framlagda förslaget beträffande tillbyggnadens utförande och sättet för dess användning har jag i stort sett intet att erinra. Med hänsyn till att särskilt vägförvaltningens och landskontorets slutliga lokalbehov ej nu kan helt överblickas, torde emellertid ståndpunkt i detalj icke för närvarande böra tagas till frågan om den lämpligaste dispositionen av de utrymmen, som komma att vinnas genom tillbyggnaden. Jag delar emellertid byggnadsstyrelsens mening, att lokaler för lantmäterikontoret icke böra beräknas inom landsstatshuset.

Den beräknade kostnaden för tillbyggnadsföretagets utförande enligt det förordade alternativet har icke givit mig anledning till erinran.

Försiktigheten synes mig bjuda, att möjlighet till ytterligare tillbyggnad i en framtid av landsstatshuset redan i detta sammanhang säkerställas. För detta ändamål är det önskvärt, att även tomten nr 7 inom kvarteret nu förvärvas. Det pris, som begäres för denna, 125 000 kronor, är visserligen högt. Med hänsyn framför allt till risken för att tomten — som för närvarande är bebyggd med trähus utan större värde — inom en nära framtid kan erhålla en värdefullare bebyggelse och sålunda senare bliva än mera kostsam för statsverket att förvärva, finner jag emellertid priset böra godtagas.

De för tillbyggnaden erforderliga medlen synas mig lämpligen böra fördelas på två särskilda anslag, ett till markförvärvet å 410 000 kronor samt ett för byggnadsföretaget å 900 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för budgetåret 1945/46 under Statens allmänna fastighetsfond anvisa följande investeringsanslag, nämligen

<i>dels till Förvärv av tomterna nr 4, 5, 6 och 7 i kvarteret Landshövdingen i Kalmar</i>	410 000 kronor;
<i>dels ock till Tillbyggnad till landsstatshuset i Kalmar</i>	900 000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. C. F. von Krusenstierna.